Commissie Eindtermen Accountantsopleiding

Postbus 242
2130 AE Hoofddorp
T (088) 496 04 21
E info@cea.nl
I www.cea.nl

Datum binnenkomst	: 30 oktober 2026	Referentie	: 26/MCEA/02062	Telefoon	: (088) 496 04 21
Bijlage(n)	:	Behandelaar	: Coen Bongers	E-mail	: info@cea.nl

Onderwerp **Reactie Stagebureau EY - Reactie uitvoeringstoets conceptrapport eindtermen 2027**

De uitvoeringstoets bestaat uit het conceptrapport eindtermen 2027 en onderstaand formulier met een aantal vragen.

1.	**Biedt het conceptrapport voldoende handvatten voor een vertaling naar een opleidings- en toetsprogramma voor uw onderwijsinstelling, organisatie en/of stagebureau?**

Wij zijn positief over het voorliggende (concept)rapport. De reacties hieronder moeten daarom ook gelezen worden in het geheel van een positieve houding ten opzichte van de voorstellen. Wij onderschrijven het belang van een hoogwaardige, aantrekkelijke, stuurdeerbare en toekomstbestendige accountantsopleiding.

Integratie
Binnen de voorgestelde eindtermen wordt geen onderscheid gemaakt tussen eindtermen die in de theorie danwel in de praktijk gerealiseerd moeten worden. Hoe gaan stagebureaus hier mee om als verschillende opleiders verschillende eindtermen op verschillende momenten in de theorie opleiding opnemen? Dit maakt het lastig om een generieke praktijkopleiding te wikkelen voor de trainees.

Eisen
Een belangrijk handvat in de huidige situatie betreft de uren-eis welke gesteld wordt. Om de opleiding studeerbaarder te maken is ervoor gekozen deze uren-eisen los te laten evenals het voorgeschreven aantal assurance-opdrachten bij de MKB-variant. Tegelijkertijd blijft de (wettelijke) verplichting om 3 jaar praktijkopleiding te doorlopen. Vanuit het Stagebureau achten wij het loslaten van de uren-eis alsmede de aantallen-eis niet bijdragen aan het meer studeerbaar maken van de opleiding, wel verwachten wij meer discussies over op welke wijze invulling wordt gegeven aan de eis van 3 jaar praktijkopleiding. Daarbij zijn wij van mening dat sommige trainees meer werkervaring nodig hebben dan 3 jaar om het niveau van startbekwaam accountant te bereiken. Zeker voor de trainees die al snel na het afronden van hun studie doorgaan met de geïntegreerde vervolgopleiding kunnen daarin knelpunten gaan ervaren.
Aangegeven is dat in de praktijkopleiding alle eindtermen eenmaal uitgevoerd dienen te zijn op het niveau van startbekwame accountant. Wij achten dat één keer aantonen dat vaardigheden worden beheerst wellicht niet voldoende is en pleiten voor een heroverweging van deze norm.

Aangegeven wordt dat de eindtermen behaald dienen te worden binnen de context van de werkomgeving. Wij achten het verstandig dat rekening gehouden wordt met de werkomgeving, maar pleiten ervoor dat de startbekwame accountant over vaardigheden beschikt die breder zijn dan de vaardigheden opgedaan binnen de eigen

werkomgeving. Een brede praktijkopleiding waarbij een trainee ervaringen opdoet bij verschillende typologieën zorgt voor sterke startbekwame accountants.

Simulaties
Simulaties worden toegestaan. Aangegeven wordt dat dit slechts voor enkele eindtermen mogelijk is en bij uitzondering vervangend op de praktijkervaring in de werkomgeving. Wij achten deze formulering erg ruim en achten niet dat simulaties in de plaats kunnen treden van praktijkervaring waarbij wij van mening zijn dat de praktijkopleiding dan aan waarde verliest.

Instroom andere landen
We missen in het rapport nog aandacht voor accountants die in een ander land een (deel van hun) opleiding hebben gevolgd. Uit een mondelinge toelichting hebben we begrepen dat daar zeker aandacht voor is. Maar gezien het belang voor deze collega's en de soms toch wat meer complexe opleidingstrajecten, zouden we dat graag expliciet genoemd en uitgewerkt zien.

2. **Welke eventuele concrete knelpunten verwacht u bij de implementatie van de eindtermen 2027 voor uw organisatie** ?

Eisen met betrekking tot opdrachten
Hoewel de aanpassingen gericht zijn om de opleidingen studeerbaarder te maken en zeker niet zwaarder, is er zowel met betrekking tot de orientatie Assurance als de orientatie accountancy MKB sprake van een (gedeeltelijke) verzwaring. Om de eindtermen te kunnen realiseren is het voor de orientatie assurance noodzakelijk dat student-trainees betrokken zijn voor zowel beoordelingsopdrachten, als overige assurance opdrachten als specifiek overeengekomen werkzaamheden. In de oude situatie bestond enkel de eis van overige assurance opdrachten (waaronder beoordelingsopdrachten). Voor de orientatie accountancy MKB is het noodzakelijk dat student-trainees ook betrokken zijn bij overige assurance opdrachten, beoordelingsopdrachten, niet wettelijke controle-opdrachten alsmede specifiek overeengekomen werkzaamheden. De meerderheid van de trainees komt niet standaard in aanraking met al deze opdrachten op basis van hun eigen clientportefeuilles. In de praktijk zal het derhalve een hele uitdaging zijn om trainees op de juiste opdrachten ingepland te krijgen. Voor trainees assurance kunnen knelpunten gaan ontstaan bij de aan assurance verwante opdrachten alsmede de beoordelingsopdrachten. Voor trainees MKB zullen deze knelpunten kunnen onstaan bij de niet complexe vrijwillige jaarrekeningcontroles.

Variatie aanbod onderwijsinstellingen
Geintegreerde eindtermen en opleidingen bieden veel kansen voor de student-trainees. Het is echter bij een grote verwevenheid tussen theorie en praktijk van belang dat er voldoende afstemming bestaat tussen onderwijsinstellingen en praktijkopleidingen. Het voorgestelde raamwerk geeft echter juist veel vrijheid aan onderwijsinstellingen en praktijkopleidingen. Bij onvoldoende afstemming kan een minder effectieve opleiding ontstaan waarbij eindtermen deels tussen wal en schip kunnen vallen.

Onder andere met de introductie van de pilots bij de onderwijsinstellingen is het theoretische onderwijsaanbod van de verschillende onderwijsinstellingen erg divers. Het is voor de Stagebureaus niet beheersbaar om rekening te houden met verschillende varianten als deze op grote schaal aangeboden gaan worden. Doordat de eindtermen juist geintegreerd worden aangeboden, kan dit tot knelpunten leiden.

Variatie in niveau en ervaring trainees
De groep trainees is omvangrijk en de trainees beschikken over verschillende

vooropleidingen en verschillende mate van ervaring. De trainees hebben ook zeer veschillende clientenpakketten waardoor ook de controlecyclussen niet aan elkaar gelijk hoeven zijn. Deze verschillen kunnen de effectiviteit van de opleiding verlagen als je al deze trainees gaat samenbrengen en laat werken aan een thema. Zo kan het zijn dat trainees geen casussen in kunnen brengen gezien feit dat ze in een andere cyclus zitten of dat het niveau van de werkzaamheden binnen het thema sterk afwijkt. Hier zal derhalve bij de onderwijsinstellingen voldoende rekening mee gehouden moeten worden.

Definitie complex
In het conceptueel model wordt een onderscheid gemaakt in drie niveaus: Minder complex, redelijk complex en complex. Het zal een uitdaging zijn om binnen de driehoek van student -trainee, onderwijsinstelling en stagebureau consensus te krijgen over deze drie niveaus. Ook mogen student-trainees van accountancy MKB enkel overige assurance opdrachten uitvoeren van die minder complex zijn. Het zal in de praktijk complex zijn om student-trainees enkel op minder complexe opdrachten ingepland krijgen waarbij die weging aan de voorkant gemaakt moet worden.

Anonimiteit waarborgen
Ondanks anonimiseren kunnen bepaalde cliënten of casussen toch gevoelig zijn voor bespreking tijdens collegedoeleinden. Bijvoorbeeld door media-aandacht of AVG, maar ook op basis van de geheimhouding zoals geformuleerd in de Wta.

3. Welke mogelijkheden en uitdagingen ziet uw organisatie specifiek voor het begeleiden en beoordelen van trainees?

Praktijkbegeleider
De rol van de praktijkbegeleider wordt nog belangrijker dan dat deze nu al is. De praktijkbegeleiders is een omvangrijke groep. De geintegreerde opzet van de opleiding zorgt ervoor dat de praktijkbegeleider meer betrokken zal moeten zijn bij de theoretische opleiding waar de student-trainee de opleiding volgt. Het zal een uitdaging zijn om alle praktijkbegeleiders voldoende geequipeerd te krijgen voor het vervullen van hun belangrijke rol en ook om voldoende beschikbaar te krijgen om de student-trainee effectief te kunnen begeleiden in het geintegreerde traject.

Beoordelaar
Voor de rol van beoordelaar blijft het een noodzaak dat voldoende van de praktijkwerkzaamheden wordt vastgelegd in de portefeuille van de student-trainee zodat de beoordelaar met een objectieve bril naar de voortgang van de student-trainee kan kijken.

4. Heeft u nog overige opmerkingen ten aanzien van de implementatie binnen uw organisatie?

Geen overige opmerkingen ten aanzien van de implementatie.